

[Undervisningsministeren.]

er at sige, at Socialreformen, som ogsaa det ærede Medlem og hans Parti har stemt for, var jo endnu noget nyt, som ganske naturligt maatte blive et væsentligt Punkt under Faget Samfundslære. Naar nu denne Socialreform er indarbejdet og blevet almindelig bekendt, saa vil vel dette Punkt komme til at indtage en noget mere tilbagetrukket Plads i Aftenskoleundervisningen. Jeg tror, at det, at Socialreformen har spillet saa stor en Rolle, simpelt hen ligger i, at Socialreformen var noget nyt og ukendt, og det har sikkert gjort overmaade stor Nytte, at man har udbredt et detailleret, grundigt, sagligt Kendskab til denne Socialreforms mange Bestemmelser, til dette store Lovgivningsværk, som det jo er, men det er selvfølgelig kun et Led i Samfundslæren. Jeg tror, at den meget stærke Interesse derfor, der netop i det sidste Aars Tid har gjort sig gældende, er rent aktuelt bestemt og vil for saa vidt forsvinde efterhaanden.

Med Hensyn til det ottende Skoleaar gjorde baade det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen og det ærede Medlem Hr. Vesterager et Par Bemærkninger. Det ærede Medlem Hr. Vesterager sagde noget om, at det var vist bedst, at Børnene hørte op med Skolegangen, naar de var 14 Aar, de blev let skoletrætte. Dertil vil jeg dog sige, at det afhænger i ikke ringe Grad af, hvordan Skolen og Undervisningen og Lærerne er. Jeg ved ikke, hvilken Erfaring det ærede Medlem selv har gjort som Lærer, men andre Lærere har gjort en ganske anden Erfaring. Saa endte det ærede Medlem Hr. Vesterager jo alligevel med at erkende Nødvendigheden af en fortsat Undervisning ud over den undervisningspligtige Alder. Jeg synes derfor ikke, der var rigtig Sammenhæng i disse Udtalelser.

Det var der i højere Grad i det ærede Medlem Hr. Arnth Jensens Udtalelser, for han erkendte det gode i den frivillige Gennemførelse, Tilbudet om et ottende Skoleaar. Kun vilde han ikke have Bestemmelsen i dette Lovforslag og opkastede — ganske vist kun i meget forsigtige og forbeholdne Ord — det Spørgsmaal, om vi overhovedet havde haft Ret til efter den bestaaende Lov at indrette Forholdet paa denne Maade. Det maa jeg ubetinget mene, at vi har. Lad mig tage den gældende Lov. Der staar:

„Enhver Ungdomsskole eller Aftenskole, der giver vederlagsfri Undervisning til Elever ud over den undervisningspligtige Alder, og som underkaster sig Tilsyn af vedkommende Skolekommission, har

Ret til fra Staten og vedkommende Skolefond at modtage“ o. s. v.

Deri ligger dog fuldkommen klart, at ogsaa Kommunerne kan indføre en saadan Undervisning. Det kan Kommunerne gøre, og det synes jeg ikke der kan være nogen Tvivl om. Men dertil kommer jo, at Spørgsmaalet fra Undervisningsministeriets Side blev stærkt rejst ved en Sammenkomst, vi havde for et Par Aar siden med Repræsentanter for Købstadforeningen, De samvirkende Sogneraadsforeninger og Amtsrådsforeningen. Med dem forhandlede vi netop om det frivillige ottende Skoleaar, og der var fuldkommen Enighed. Under denne Forhandling blev der ogsaa henvist til, at noget kunde Omkostningerne mildnes ved, at man efter Aftenskoleloven kunde give et Tilskud, og paa Grundlag af denne Forhandling med disse 3 store kommunale Foreninger var det, vi udstedte Cirkulæret, saa vidt jeg husker af Maj 1933, hvori vi gav visse Henstillinger og Anvisninger paa, hvordan man kunde indrette et saadant Skoleaar. I Slutningen af Cirkulæret henvises der til, at der efter Aftenskoleloven kunde ydes nogen Hjælp, og dette er sket. Jeg har i disse 2 Aar ikke hørt den fjerneste Protest over for dette Cirkulære paa dette Punkt.

Det ærede Medlem var bange for, at man skulde faa en Slags nye Embedsmænd med lidt Honorar gennem disse tilsynsførende, idet man jo i Købstæderne kunde udpege en Skoledirektør eller en Overlærer. Det staar der intet om i Lovforslaget; der staar en lille Bemærkning i Lovforslagets Bemærkninger om, at det maaske kunde være rimeligt, men det er ganske overladt til Kommunalbestyrelserne selv.

Det ærede Medlem omtalte Ribe-Episoden. Det ærede Medlem Hr. Bomholt har allerede svaret herpaa. Det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen mente, at Ministeriet kunde have foretaget et eller andet i den Anledning. Hertil skal jeg sige, at det vistnok vilde være blevet betragtet som et mærkeligt Overgreb over for det kommunale Selvstyre. Der har udviklet sig en Tilbøjelighed til, naar en Minister gør et eller andet, ganske uberettiget at fable om Diktatur o. s. v. — fuldkommen i Strid med, hvad Ordet „Diktatur“ betyder og er; men her at forlange Ministerens eller Ministeriets Indgriben vilde — jeg vil ikke sige give en berettiget Anledning til at bruge et saadant Ord, men dog blive betragtet som en ganske ubetimelig, ja, nærmest næsvis Indblanding i lokale Anliggender.